

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De sancto Hylarione & virginibus Eliopoli à suibus interemptus, & de
inaudito Marci Aretha siorum episcopi martyrio. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

tas vr̄bis adhuc spiratē quidē, expectātem tamē breui moriturū, proiecerūt. Quē quidā inde sublatū ad Zenonē deportabāt: apud quē dū vlceribus eius & plagis adhitē sunt curationes, ē vita migravit. Ciues autē Gazę, dū facinoris à se admissi consyderant magnitudinem, supra modum extimescere incipiūt, ne imperator ipsos inultos minimē relinquat. Iam enim fama emanauerat, quod agrē admodū ferebat, & decimum quenq; ē populo necare constituerat. Sed hoc perspicuē falsum erat, & rumor solum, vt credibile est, popularis: qui multorum animos conscientia maleficiorum exterritos occupauerat. Nam imperator hoc facinus à ciuibus Gazę perpetratum (quemadmodum pro scelere quod contra Alexandrinos à gentilibus in Georgiū cōmissum est fecerat) ne literis quidē coarguit: sed solum eum, qui illius gentis tum præfectus erat, magistratu abdicauit: habuitq; pro suspecto, & in iudicium adducens, humanitatis officium esse duxit, eum morte neutiquam cōdemnare. Eum tamen vehemēter incusabat, quod quosdā ex ciuibus Gazę, qui seditionis & cædis authores dicebātur, in vinculis tenuerat eo consilio, vt secundum leges pēnas persoluerent. Nam quid causę erat, inquit, cur ad supplicium abducerētur hi, quī paucos Galilæos pro iniurijs, quas ipsis sæpe ac deis suis intulerant, probē vlti fuissent. Atq; hæc quidē à multis sunt hoc modo commemorata.

De sancto Hylarione & virginibus Eliopoli à suis interemptis, & de inaudito Marci Arethistorum episcopi martyrio. CAP. IX.

PER idem tempus Hilarion etiam monachus à populo Gazę quæsitus, profugit in Siciliā. Ibi ligna ex desertis montibus colligens, & humeris portans, quadā in vrbe ea vendidit: eoq; pacto quantum sat erat ad quotidianum victum sibi comparauit. Verū tandē à viro quodam nobili dæmone agitato, quo ipsum liberauerat, quissam & qualis esset, indicatus, concessit in Dalmatiā. Quæ in regione quoque cū maxima miracula diuina virtute edidisset, adeo vt mare eius præcibus recessu prohibitū, aridū vndiq; inūdatione obruisset, inde denuo secessit. Nam ci haud volupe erat apud eos, qui ipsum laudarent, commorari.

rari. Itaque loca subinde cōmutando obscurus esse, & celebrem famam de eo peruagatam crebris migrationibus delere laborauit. Postremò Cyprum præteruectus, Paphū appulit: atque rogatu illius, qui tū Cypri erat episcopus, ibi commorari contentus est, inque loco, qui Charbyris dicitur, monasticum vitæ genus excoluit. Quòd autem martyrio iste nō occubuerit, fuga in causa fuit. Atq; fugiebat propterea, quòd sanctum euangelij præceptum est, vt persequentes nos non expectemus. Quòd si qui cōprehensi fuerint, vt animo excelfo sint & robusto, vimq; & violentiã à persecutoribus illatam strenuè euincāt. Neq; hæc scelera, quæ supra à nobis sunt narrata, apud ciues Gazæ solū, & Alexandrinos cōtra Christianos admissa erāt, sed qui Heliopolim ad Libanum sitam, & Arethusam Syriæ incolūt, hos crudelitate longe superasse videntur. Nam isti virgines sacras (incredibile quidem dictu, nisi quidam eorū, qui eodem tēpore vixerunt, idē ipsum narrassent) quæ à populo conspici minimè solent, in loco publico veste nudatas, tū ad commune omnium, qui eas intueri volebant, spectaculum, tum ad ipsarum contumeliã consistere cogebant: atq; vt primū eo, quo libitū erat, modo in eas insultarāt, ad extremum illarum capillum tondebant. Quin etiam eas discecabant bifariam, & ad illarū intestina deuoranda porcos prouocabant, viscerū extremitate consueto illis alimento operta, quò porci nō tam facile ea internoscerent, sed consuetum alimentū necessariò appetentes, carnes etiã humanas discerperent. Ad hanc quidē contra sacratas virgines crudelitatem, vti coniiicio, Heliopolitani adacti sunt ex eo, quòd vetitū ipsis fuerat, ne virgines suas, sicut patrius mos antè tulerat, homini fortuitu occurrenti prius stuprandas traderent, q̄ cū viris, quibus desponsæ erāt, cōgrederētur. Nā Cōstantinus fano Veneris Heliopoli diruto, primus apud eos ecclesiã ædificauerat, legeq; prohibuerat, ne cōsuetu supra admitterēt. Porrò autē Arethusij Marcū suū episcopū iam admodū senē, canicie & vita piè acta venerandum, miserabiliter occiderunt: quippe cōtra eū iā pridem odium conceperant, tū quòd Gentiles eius impulsu multò alacrius, q̄ suasu imperatoris Constantij, se ad fidem Christū transfulerant, tum quòd delubrū apud ipsos

O v longè

SOZOMENI HISTOR.

lōgè augustissimū magnificētissimeq; extructū, ab illo de-
 turbatū fuerat. Vbi verò imperiū Iuliano delatū est, vidēs
 populū in se cōcitātū, simulq; imperatoris edicto vel vt pe-
 cuniā summā, quæ fatis æstimaretur ad delubrū de integro
 extruendū, persolueret, vel ipse idē denuo ædificaret, con-
 dēnatū, animoq; cōplexus neutrū à se posse fieri, atq; præ-
 fertim posterius, quod ne Christiano quidē fas erat, nedū
 episcopo, primo tēpore fuga suæ vitæ cōsultuit. Verūm vt
 intellexit multos propter se in discrimē venire, tū distra-
 ctionē membrorū, tum iudicia, tū tormēta cū his cōiuncta
 subeundi, rediit Arethufam, & sua sponte se populo tradi-
 dit, vt quod libitum erat, in ipsum ederent. Illi autem ob
 idem ipsum factum, quod vt homine verè pio & sapiente
 dignum laudare debuerant, ab eo se cōtemni arbitrati, om-
 nes gregatim in eū irruere, raptare per plateas, trudere, vel-
 lere, singuli denique membra promiscuè ferire cœperunt.
 In hoc facinus non viri solum, sed mulieres etiā, & alij om-
 nes cuiuscunq; essent ætatis, studio alacri & ira quoq; in-
 censi, acriter incumbēbant: adeo vt etiā aures eius tenui-
 bus quibusdā funiculis auellerēt. Pueri præterea, qui scho-
 las frequentabant, factum hoc pro ludo habere. Quinetiā
 eum in sublime elatum, instar globi inter se voluere vtrō
 citroq; tum ab se proiicere, tum denuo excipere stylis, qui-
 bus eum acerbè & crudeliter pupugerunt. Vbi verò cor-
 pus vulneribus vbiq; deformatū erat, & ipse nihilominus
 adhuc spiritum ducebat, illum melle & liquamine vngunt,
 imponunt in sportulam, quæ tota ex iuncis contexta erat,
 in sublimi denique suspendunt. Quo quidem tempore, cū
 vespæ & apes ad eum aduolarent, carnēq; eius exederent,
 ferunt eum Arethufis dixisse, se in sublimi positū esse, vi-
 dereq; eos infrā humi repentes: qua re ea, quæ tum sibi tum
 eis post euentura essent, præsignificasse dicunt. Traditum
 est præterea eum, qui tum illius loci præfectus erat, virum
 licet superstitioni Gentilium imprimis deditum, moribus
 tamen alioqui adeo præstabilem, vt etiā adhuc celebris fa-
 ma de eo percrebescebat, Marci constantiā & patientiā ad-
 miratum, liberè imperatorē tū admonuisse, tum incusasse,
 propterea quod ipsis ab vno sene, qui tot & tam grauibus
 tormentis adeo magno ac forti animo se opposuerat, deui
 & is,

ctis, turpis merito nota inureretur dedecoris, & tū ipsi omnibus ridiculi, tum illi quos contra cuiusmodi facinora ediderant, illustres & gloriosi videretur. Itaq; beatus iste Marcus tā generosa mēte Arethufiorum furori, & multiplicibus tormentis ab illis sibi inflictis restitit, vt etiam sit ab ipsis Gentilibus magnam laudem consecutus.

De Macedonio, Theodulo, Tatiano, Bucere, Basilio, & Eupsybio, qui ea tempestate vitā martyrio suierunt. CAP. X.

Eodem tempore Macedonius quoq;, Theodulus, & Tatianus genere Phryges, martyrium excelsis animis subierūt. Nam cum Myri, quod est oppidū Phrygię, præfectus illius prouincię delubrum ibi aperuisset, & illud ipsum temporis diuturnitate sordibus oppletum perpurgasset, isti noctu in illud ingressi, simulachra confregerunt. Vt verò alii, tanq̄ huius facinoris authores fuere comprehensi, & iam erant supplicium ea de re subituri, hi se ipsos indicarunt. Ac cum liceret ipsis nihil sustinere incōmodi, si modò idolis immolare vellent, præfectus quoniā nullo modo poterat ei persuadere, vt vel hac re vna pro delictis admissis satisfacerent, multis eos ac variis tormenti generibus afflixit. Postremò in craticulas subdito igni, imposuit. Qui cum arderet, dixere præfidi. Si carnes assas cupis, Amachine (hoc enim illi nomē fuit) versa altera nostra latera ad ignē, ne si semiaſsi simus, tibi gustanti insuaues videamur. Atq; hi quidē ad hunc modum viriliter decertātes, mortē in tormētis obierunt. Aiunt præterea Busirim Ancyre, quę est vrbs Galatię, nobile ac strenuū pro fidei cōfessione certamen cōfecisse. Quē tum quidē hæresis eorum, qui Eucratitæ vocabantur, fautorē, præses prouincię illius, quod iuueniliter in ritus Gentilium insultauerat, cōprehendit, cedereq; verberibus constituit. Atq; publicum in locum ad equaleum deducēs, sublimē suspēdi iubet. Tū Busiris manibus ad caput sublatis, sua nudauit latera, & ad præsidem dixit: non esse opus, vt lictores in ipso tum in equaleū tollendo, tum inde rursus deponēdo laborē frustra suscipient. Se enim absq; eorū opera, quo ille vellet modo, latera sua præbere tortoribus paratum esse. Quā eius pollicitationē licet præses admiraretur, tamē in experiundo multò magis obstupuit. Nā cū latera eius vnguibus tātis per laceraretur,

dum